

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل			
تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی	ویرایش دوم	ذکر مآخذ	تصحیح و ویرایش اولیه

شکر بر بلا، آموزه‌ای از زیارت عاشورا (۲)

گفتیم که در سجده‌ی شکری که در پایان زیارت عاشورا به جا می‌آوریم، عرضه می‌داریم: «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ»؛ حمد خدا را به جا می‌آوریم. به خاطر چه چیزی حمد خدا را به جا می‌آوریم؟ به خاطر آن مصیبت عظیم؛ و گفتیم تشکر کردن در قبال عطا، آنچنان کمالی نیست. کمال نیست که کسی به من چیزی داده باشد و من بگویم ممنونم، متشکرم. اگر جلوی یک سگ هم استخوانی بیندازیم، دمی برایمان تکان می‌دهد. این برای عبد کمال نیست که بگوییم این بنده نعمت‌هایی را که خدا داده، شکر کرده است. این کمال نیست؛ در حیوانات هم هست. در گیاهان هم هست. اگر قدری آب در پای گلی بریزی، می‌بینی شکفته می‌شود؛ دارد از تو تشکر می‌کند. تا به آن آب نداده بودی، پژمرده بود. وقتی آب دادی، چند دقیقه بعد می‌بینی که چقدر دارد خودش را نشان می‌دهد؛ تشکر می‌کند. آن وقت این برای عبد کمال شد که برای داده‌های خدا تشکر کند؟! این که هنر نیست! پس شکر واقعی کجاست؟ شکر واقعی آنجایی است که نعمت را از تو بگیرد. اگر آنجا کامت شیرین شد، مرد میدان. حضرت سجاد علیه السلام فرمودند: هرچه به ظهر عاشورا نزدیک‌تر می‌شدیم، هرچه داغ‌ها سنگین‌تر می‌شد و هرچه کشته‌های ما بیشتر می‌شد، چهره‌ی پدرم، اباعبدالله علیه السلام و برجستگانی از یاران او گلگون‌تر و شاداب‌تر می‌شد. اگر این‌گونه هستیم، شاکر واقعی هستیم. شکر به معنای شکر اهل معرفت، اینجاست. آنجا که از تو می‌گیرند، اگر به کامت شیرین آمد، گفت:

بوسه و دشنام را تک‌تک بده تا بینم زین دو شیرین‌تر کدام؟

آنجا که از تو گرفتند، بینم آنجا چگونه هستی! آیا آنجا هم سر به سجده می‌گذاری و تشکر می‌کنی که: «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ عَلَىٰ مُصَابِهِمْ»؟ عرض کردم؛ این اقتدای به اباعبدالله الحسین علیه السلام است. حضرت علیه السلام در آخرین لحظه، در گودی قتلگاه، سر به سجده‌ی شکر گذاشتند. امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج‌البلاغه فرمودند: «نَحْمَدُهُ عَلَىٰ آلَانِهِ كَمَا نَحْمَدُهُ عَلَىٰ بَلَائِهِ»^۱. خیلی عجیب است. می‌فرماید: ما در عطایای خدا، در الطافی که خدا شامل حال ما می‌کند، خدا را حمد می‌کنیم، همان‌گونه که در بلایا او را حمد می‌کنیم. این خیلی عجیب است. اگر از آن طرف گفته بود، راحت‌تر می‌فهمیدیم؛ یعنی اگر فرموده بود: ما در بلایا همان‌گونه از خدا تشکر می‌کنیم که وقتی چیزی به ما می‌دهد، از او تشکر می‌کنیم؛ راحت‌تر فهمیده می‌شد. ولی ببینید امیرالمؤمنین علیه السلام چه می‌فرماید؟ می‌فرماید: هنگامی که او به ما چیزی می‌دهد، همانطور تشکر می‌کنیم که وقتی چیزی از ما می‌گیرد. وقتی خدا لطفی را شامل حالمان می‌کند، همانطور از او تشکر می‌کنیم که وقتی بلایی می‌فرستد؛ یعنی اصل تشکر در بلاست، نه در عطا. در عطایا طوری تشکر می‌کنیم که در بلایا تشکر می‌کنیم. پس اصل شکر در بلاست. فضای ولایت این است. و صحنه‌ی عاشورا مدرسه‌ای است که می‌خواهد چنین شاکری تربیت کند؛ کسی را که وقتی هرچه دارد به پای محبوبش می‌ریزد، آن وقت است که لذت می‌برد، شاداب می‌شود، سرشار می‌شود. آن وقت یک چنین شخصی، پناه می‌بریم به خدا که بخواهد از آن طرف رفتار کند. ان‌شاءالله که این‌گونه نباشد. نگوییم و کاممان را تلخ نکنم.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

۱. شریف رضی، نهج‌البلاغه، خطبه‌ی ۱۱۴.